

REPERTORIUM OP DE LENEN VAN DE HOFSTAD TE HEEMSTEDEN, 1370-1793

door
N. L. Van Dinther

*Eerder gepubliceerd in 'Ons Voorgeslacht', jrg. 32 (1977), een uitgave van de
Zuidhollandse Vereniging voor Genealogie*

Inleiding

De leenkamer van de heren van Heemstede schijnt in het einde van de zestiende eeuw vrijwel teniet te zijn gegaan, met uitzondering van een tweetal lenen. Mogelijk is de oorzaak, dat in 1473 het huis wordt verkocht, zonder dat de verkoper het leenboek overdroeg.¹ Inderdaad zijn later slechts leenregisters in het huisarchief aanwezig, die beginnen in 1505, maar ook deze zijn nu verdwenen en de serie, nu in het Rijksarchief te Haarlem, loopt slechts over de periode 1653 tot 1792. In de zeventiende eeuw, wanneer het huis te Heemstede weer volledig is herbouwd, geeft de heer enige nieuwe lenen uit.

In het huisarchief, dat zich op de Gemeentesecretarie te Heemstede bevindt, komt in inv.nr. 469 een repertorium voor, dat begint in 1505. Dit vormt de grondslag voor het volgende repertorium, aangevuld uit enige andere bronnen.

Noot:

1. Leenkamer Holland, Inv.nr. 283 fol. 26v.

RIJSWIJK

1. Een huis en 10 morgen land te Rijswijk, genaamd die Brake.

30-12-1370: Heer Dirc van Hodenpijl, priester, neef van de leenheer heer Gheryd van Heemstede, ridder, te versterven op zijn kinderen bij Mabelien Florijsdochter van den Houte. (Gemeentearchief Haarlem, cartularium van de heren van Sint Jan, fol. 320 v).

24-2-1371: Heer Dirc van Hodenpijl krijgt het leen ten vrij eigen en draagt het op 13-10-1371 over aan Machteld, de weduwe van Hughe Roeper (idem, fol. 128 en 128v).

GROET

2. 12½ snees weiland gelegen in de ban van Groede (1603: bijgenaamd Ackersveen, belend ten oosten: Jan Cornelisz. Cock c.s., ten westen en ten zuiden: Allert Jansz. Venderich te Schoorl, ten noorden: de Siecken te Haerlem).

14-9-1505: Hendrik Louwerijsz. bij dode van Olyaert Louwerisz. zijn broer.

17-5-1519: Louweris Symonsz. bij dode van Hendrik Louwerijsz. zijn oom.

2-12-1563: Hendrik Louwerijsz. bij dode van Louweris Symonsz. zijn vader wonende te Limmen.

19-10-1579: Dirk van Limmen als voogd van Marijtje Hendriksdr. bij dode van Hendrik Louwerisz. van Limmen haar vader.

26-9-1603: Gijsbert Arentsz. te Velsen bij dode van Marijtje Hendriksdr. zijn moeder.

7-6-1623: Gijsbert Arentsz. met ledige hand.

12-6-1654: Jacob Gijsbertsz. wonende in de ban van Schooten bij dode van Gijsbert Arentsz. zijn vader.

20-11-1686: Arent Hendriksz. wonende te Velsen bij dode van Jacob Gijsbertse.

27-6-1705: Lysbeth Jansdr. als enig erfgenaam van haar vader Jan Hendriksz. broer en erfgenaam van Arent Hendriksz.

N.B. - Dit leen is in het jaar 1763 vervallen aan de grafelijkheidsdomeinen van het Noorderkwartier (Inv.nr. 469 fol. 11).

ZUIDWIJK (Wassenaar)

3. De helft van een woning te Wassenaar in de ban van Zuidwijk, een camp land liggende aan de oostzijde van de genoemde woning groot 4 hond (1538: gelegen, ten zuiden van de banwatering, een camp land in Wolsdorp gelegen ten noorden van de banwatering, 3-5-1598: de andere helft is van Jan van der Ryvieren in de Haghe, belend ten oosten, westen en noorden: Jan van der Ryvieren, ten zuiden: de banwatering. Wolsdorp: belend ten oosten: Pieter Oom Pietersz. te Leyden, ten zuiden en westen: Jan van der Ryvieren, ten noorden: de banwatering).

...-14.: Dirck van Boomgairden, vermeld in 1473 (L.H. 283, fol. 26v).

22-12-1538: Joost Gerritsz. bij overdracht van Pieter Hendriksz.

26-7-1546: Aechte Cornelisdr. bij overdracht van Jan Gerritsz. als erfgenaam van Joost Gerritsz. zijn broer.

9-6-1571: Jacob Claesz. bij dode van Aechte Cornelisdr.

24-1-1579: Mattheus Cornelisz. bij dode van Jacob Claesz.

31-3-1585: Dirk Jorisz. bij dode van Jacob Claesz.

31-3-1585: Jonge Claes Jorisz. als oom en voogd van Maritgen Dirksdr. wonende in het ambacht van Wassenaar bij overdracht van Dirk Jorisz. haar vader.

17-1-1587: Engel Claesz. en Claes Claesz. als ooms en bloedvoogden van Jopgen Jacobsdr. bij dode van Jacob Claesz. haar vader.

3-5-1598: Jan van Riviere bij overdracht van Dirk Jorisz., wonend in het ambacht van Wassenaar voor hemzelf en voor Jonge Claes Jorisz. als oom en voogd van Maritgen Dirksdr. en Dirk Jorisz. haar vader.

29-9-1603: Pieter van Riviere bij dode van Jan van Riviere zijn vader.

14-6-1609: Dirk Willemsz. wonende te Wassenaar bij overdracht van Pieter van Riviere.

17-1-1623: Dirk Willemsz. met ledige hand.

4-5-1654: Willem Dirksz. bij dode van Dirk Willemsz. zijn vader.

4-5-1654: Jan van Duynen burgemeester en raad van 's-Gravenhage bij overdracht van Willem Dirksz.

30-5-1696: Catharina van Duynen bij dode van Johan van Duynen haar vader.

22-10-1698: Catharina van Duynen met ledige hand.

11-9-1709: Mr. Jeronimus Ranst wonende onder Wassenaar bij dode van Catharina van Duynen weduwe van Leonard Ranst in zijn leven raad en schepen van de stad Amsterdam.

...-1711: Geertruyd ten Grootenhuys weduwe van Jacob Brasker in zijn leven hoofdschout van Edam bij dode van mr. Hieronimus Ranst.

...-1711: Catharina Sloot weduwe van mr. Hieronimus Ranst bij overdracht van Geertruyd ten Grootenhuys weduwe van Jacob Brasker.

...-1728: Lambert Jan Sloot burgemeester te Oldenzeel in het landschap Twent bij dode van Catharina Sloot weduwe Hieronimus Ranst.

...-1730: Jan Bolhaert Sloot oudste zoon en naaste erfgenaam van de leengoederen bij dode Lambert Jan Sloot zijn vader.

...-1771: Cornelia Sara Sloot oudste dochter van Jan Borchard Sloot bij gebrek aan een manlijk leenvolger (Inv.nr. 469 fol. 12 en 12v).

HEEMSTEDE

- 4. 312 roeden en 97 voeten land gelegen in het ambacht van Heemstede, belend aan de oostzijde: het Capelrije land aldaar, ten westen: de Heereweg en ten zuiden: de ingang van hetzelfde Capelrije land. (Zoals op 10-5-1630 dit door Jan Jansz. van Gravensloot opgedragen is voor stadhouder en leenmannen van Holland).**

Het leen 4 is gesplitst in 4A t/m 4H.

4A. Een erf strekkende van de Dorpsweg tot aan het schoolhuys bij de kerk te Heemstede.

1-8-1633: Gerrit Huybrechtsz. schoenmaker te Heemstede.

12-1-1654: Gerrit Huybrechtsz. met ledige hand.

3-8-1659: Jan Bartels van Dyck als man en ten behoeve van Jacomijntje Jacobsdr. bij dode van Gerrit Huybrechtsz.

20-10-1662: Abraham Dominicus Masuer bij overdracht van Jan Bartels van Dyck weduwnaar van Jacomijntje Jacobsdr., eerder weduwe van Gerrit Huybrechtsz. voor de ene helft, Joris de Meester als man van Susanna Jacobsdr. en Andries de Coning vanwege zijn moeder Jannetje Jacobsdr. te samen voor de andere helft, erfgenamen van de voorn. Jacomijntje Jacobsdr.

22-5-1680: Cornelis Dirksz. bij overdracht van Jannetje Florisdr. weduwe van Floris Jansz. Backer.

1-10-1698: Cornelis Dirksz. met ledige hand.

20-5-1708: Marijtje Jansdr. Vosseman voor haar minderjarige zoon Dirk Cornelisz. Schoolwijk wonende te Haarlem voor haar zelf en representerende de verdere erfgenamen bij dode van Cornelis Dirksz. Schoolwijk.

20-5-1708: Barent Hendriksz. Brons bij overdracht van Marijtje Jansdr. Vosseman en haar minderjarige zoon Dirk Cornelisz. Schoolwijk, voor haarzelf en representerende de verdere erfgenamen van Cornelis Schoolwijk.

...-1732: Grietje Cornelis Sonneveldt bij dode van Barent Hendriksz. Brons haar man.

...-1732: Paulus Jansz. bij overdracht van Grietje Cornelisdr. Sonneveldt.

...-1737: Maria Diemers bij dode van Paulus Jansz. haar man.

...-1750: Jacobus Jansz. bij dode van Maria Diemers weduwe van Paulus Jansz.

...-1779: Abraham Eversz. bij overdracht van Paulus Jansz.

...-1779: Maria Ebbekink en Elisabeth Françoise Guiot tesamen bij overdracht van Abraham Eversz.

...-1786: Gerrit Bruygesz.

...-1791: Willem Avaat. (Inv.nr. 469 fol. 13 en 14).

4B. Een erf gelegen, aan de Dorpsweg strekkende tot aan het voorgaande leen en het huis van Jan Huybrechtsz.

1-8-1633: Jan Huybrechtsz. timmerman te Heemstede.

18-2-1654: Bartholomeus van Hove bij procuratie van de crediteuren van Jan Huybrechtsz.

9-9-1695: Jan Gerritsz. de Kleyne bij dode van Bartholomeus van Hove.

1-10-1698: Jan Gerritsz. de Kleyne met ledige hand.

27-6-1705: Jan Gerritsz. de Kleyne met ledige hand.

...-1723: Barent Horstman bij overdracht van Jan Gerritsz. den Kleyne.

...-1725: Johanna Thomansdr. bij dode van Barent Horstman.

...-1725: Arend van Beusecom bij overdracht van Johannes Thomansz.

...-1750: Sophia van Beusecom huisvrouw van Pieter Kroesen bij dode van Arend van Beusecom.

...-1761: Mr. Mattheus Willem van Valkenburg bij overdracht van Sophia van Beusecom, huisvrouw van Pieter Kroesen.

...-1774: Huybert van den Hoed bij overdracht van mr. Mattheus Willem van Valkenburg.

...-1779: Hendrik Outhof bij overdracht Huybert van den Hoed. (Inv.nr. 469 fol. 15).

4C. Een erf bij de kerk aan de Voorweg groot omtrent 19 roeden.

9-10-1637: Hendrik de Goyer rentmeester van het huis van Heemstede.

1-9-1654: Daniel Camby meester timmerman te Heemstede.

3-8-1695: Gerrit Swerisz. van Velsen bij dode van Daniel Camby.

1-10-1698: Gerrit Swerisz. van Velsen met ledige hand.

14-9-1700: Swaentje Cornelisdr. Goedheid bij dode van Gerrit Swerisz. van Velsen haar man.

...-1711: Cornelis van Haffen man van Trijntje Blankers bij dode van Swaentje Cornelisdr. Goedheid weduwe van Gerrit Swerisz.

...-1711: Johan van Rhenen bij overdracht van Cornelis van Haffen.

...-1712: Willem Thomasz. man van Clara Elisabeth van Rhenen bij overdracht van Johan van Rhenen.

...-1726: Judith Thomans als tweede erfgename bij dode van haar vader Willem Thomans.

...-1730: Johannes Hagen bij overdracht van Judith Thomans minderjarige nagelaten dochter van Willem Thomans.

...-1754: Hillegonda Rots bij dode van Johannes Hagen haar man.

...-1759: Johanna Hagen huisvrouw van Bernardus Prins enig nagelaten dochter van Hillegonda Rots.

...-1783: Bernardus Prins bij dode van Johanna Hagen (Inv.nr. 469 fol. 16).

4D. Een erf strekkende naast een erf gelegen aan de Dorpsweg, zoals omschreven bij leen 4B.

8-5-1640: Wouter Govertsz.

25-10-1695: Aert Willemsz. van der Naelt bij dode van Pieter Reyersz.

1-10-1698: Aert Willemsz. van der Naelt met ledige hand.

...-1730: Rijnen Harmensdr. bij dode van Aert Willemsz. van der Naelt haar man.

...-1730: Jan Jaspersz. van Steenderen bij dode van Rijnen Harmensdr., zijn vrouw.

...-1758: Arie van Steenderen bij dode van Jan Jaspersz. van Steenderen, zijn vader.

...-1758: Philips Buurman bij overdracht van Arie van Steenderen.

...-1783: Arie Hageman bij overdracht van Philip Buurman (Inv.nr. 469 fol. 17).

4E. Een erf strekkende naast het voorgaande leen.

18-2-1654: Servaes van Panhuys ten behoeve van zijn vrouw Anna Cornelia Pauw.

14-4-1695: Catharina van Bronkhorst vrouwe van Houkoop weduwe van Willem Huyghart heer van Houkoop bij dode van Servaes van Panhuys.

14-4-1695: Barend van Duyst bij overdracht van Catharina van Bronkhorst vrouwe van Houkoop.

14-4-1695: Mr. Roomeyn de Hooge, leenman van Kennemerland wonende te Haarlem bij overdracht van Barend van Duyst.

...-1716: Maria Lantman bij dode van mr. Roomeyn de Hooge, haar man.

...-1716: Hendrik van Duyst, enig nagelaten zoon van Barend van Duyst bij overdracht van Maria Lantman, weduwe van mr. Roomeyn de Hooge.

...-1730: Trijntje van Aelst bij dode van Hendrik van Duyst, haar man.

...-1730: Agniesje van Duyst, huisvrouw van Hendrik Outhof, bij dode van en als enig erfgenaam van Trijntje van Aelst, haar moeder.

...-1751: Hendrik Outhof bij dode van Agniesje van Duyst, zijn vrouw.

...-1771: Hendrik Outhof bij dode van Hendrik Outhof, zijn vader. (Inv.nr. 469 fol. 18).

4F. Een erf strekkende naast een erf bij de kerk aan de Voorweg.

12-1-1654: Dirk Floris Backer, schepen te Heemstede.

20-4-1656: Cornelis Jacobsz. ten behoeve van Martien Dirk Florisdr. bij dode van Dirk Florisz., haar vader.

30-7-1659: Teunis Teunisz. Backer bij overdracht van Cornelis van der Weide gehuwd met Martien Dirk Florisdr.

14-4-1695: Barent van Duyst bij dode van Teunis Teunisz. Backer.

1-10-1698: Hendrik van Duyst bij dode van Barent van Duyst zijn vader.

27-6-1705: Hendrik van Duyst met ledige hand.

...-1716: Jacob van Claveren bij overdracht van Hendrik van Duyst.

...-1731: Symon van Claveren als oudste zoon en mede-erfgenaam voor zichzelf en de verdere erfgenamen bij dode van Jannetje Koek weduwe van Jacob van Claveren.

...-1731: Henrik Schoen bij overdracht van Rynier van Claveren voor hemzelf en de verdere erfgenamen.

...-1732: Wouter ten Maershuysen bij overdracht van Hendrik Schoen.

...-1732: Hendrik van den Bos bij overdracht van Wouter ten Maershuysen.

...-1758: Gerrit Munk bij overdracht van Hendrik van den Bos.

...-1777: Hendrik Lange bij overdracht van Gerrit Munk (Inv.nr. 469 fol. 19).

4G. Een erf strekkende naast een erf zoals vermeld bij het leen 4F.

12-1-1654: Jan Claes van Kempen.

...-1665: De weduwe van de rentmeester van Lee bij overdracht van Jan Claesz. van Kempen.

...-1673: Isaack Minicot bij overdracht van de weduwe van de rentmeester van Lee.

17-8-1686: Rogier van Weert bij overdracht van Isaack Minicot.

20-5-1689: Hendrik van Weert bij overdracht van de voogd over de minderjarige kinderen en erfgenamen van Rogier van Weert.

27-7-1695: Rogier van Waert de jonge, bij dode van Rogier van Waert de oude zijn vader, gedaan ten verzoeken van zijn voogden Hendrik Stok en Jan Pieter van Aldewerelt en begrepen te zijn geschied voor het voorgaande verlij.

27-7-1695: Hendrina van Waert bij dode van Hendrik van Waert, haar vader, ten verzoeken van haar moeder Maria Reyniersdr.

1-10-1698: Hendrina van Waert met ledige hand.

7-3-1699: Eva de Wilt bij overdracht van Maria Reyniersdr. moeder en voogdes van haar minderjarige dochter Hendrina van Waert.

6-12-1710: Isaacq Clifffort gehuwd met Elisabeth Lijnslager dochter en mede-erfgenaam van en bij dode van Eva de Wilt.

Het bovengenoemde leen loopt verder gelijk aan het leen 4H.

4H. Het laatste gedeelte van het leen vermeld bij het leen 4 gelegen naast het leen, 4G.

6-12-1710: Isaacq Clifffort.

...-1722: Dirk van der Meer bij overdracht van Isaacq Clifffort.

...-1730: Carolus Georgius Servus bij overdracht van Dirk van der Meer.

...-1737: Helena Vermeulen bij dode van Carolus Georgius Servus.
...-1737: Jan Pranger bij overdracht van Helena Vermeulen.
...-1751: Mr. Matthijs Straalman bij overdracht van Jan Pranger.
...-1751: Abraham Straalman de jonge bij overdracht van mr. Matthijs Straalman.
...-1756: Susanna van Lennep bij dode van Abraham Straalman haar man.
...-1756: Jan Dirk van Clootwijk, als kerkmeester van de gereformeerde kerk te Heemstede ten behoeve van die kerk bij overdracht van Susanna van Lennep weduwe van Abraham Straalman de jonge.
...-1785: Leonard Hoeufft bij overdracht van de gereformeerde kerk te Heemstede.
...-1792: Dr. Cornelis IJserman bij overdracht van Leonard Hoeufft. (Inv.nr. 469 fol. 20 en 20v).

5. Drie erven groot omtrent 3½ hond, gelegen naast de anderen op het eiland Voorburg genaamd, waar het oude Spaerne omloopt, naast de Graeve sloot nu het Spaerne, afgenomen uit de landen de negen maeden en de vier maeden mede gelegen op voornoemd eiland.

26-9-1629: Jan Jansz. Caetman.

20-12-1654: Cornelis Gerritsz. van der Weiden bij overdracht van Jan Jansz. Caetman.

N.B.: Dit leen staat sedert het jaar 1672 op naam van de heren Burgemeesteren der stad Haerlem. (Inv.nr. 469 fol. 21).

6. Een erf groot omtrent 24 roeden gelegen bij 'de blauwe steen' zijnde de scheiding van de jurisdictie van Haerlem en Heemstede.

1-4-1664: Jan Rombouts.

2-3-1695: Thomas van Rijp bij overdracht.

1-10-1698: Thomas van Rijp met ledige hand.

...-1713: Johan van der Poel en Helena van Kessel weduwe van Willem van Aelst, bij overdracht van Jan van de Lande.

...-1726: Cornelis Voet, man van Johanna van Aelst, dochter van en voor een derde deel erfgename van haar moeder Helena van Kessel, weduwe van Willem van Aelst, bij dode van de laatst genoemde.

...-1744: Johanna van Aelst bij dode van Cornelis Voet haar man.

...-1744: Ary Blok bij overdracht van Lourens de Beer gehuwd met Johanna van Aelst.

...-1779: Maria Blok bij dode van Arie Blok.

...-1783: Gerrit van Winsen bij overdracht van Maria Blok. (Inv.nr. 469 fol. 22).

7. Een huizinge te Heemstede, voor aan de weg, naast een kamer en boomgaard, die Jan Boudijnsz. in leen houdt van de graaf.

...-13.: Jan Boudijnsz., gehuwd met Beatrijs Jansdr. van Adrichem (vermeld op 29-11-1387, L.H. 49, fol. 81).

...-139.: Boudijn Jan Boudijnsz. (vermeld op 23-2-1394, L.H. 52, fol. 115).

...-14.: Jan Boudijnsz. (vermeld op 12-2-1450, L.H. 116, cap. Kennemerland, fol. 7v).

SPAARNWOUDE

8. Een poel met alle daaruit voort gekomen en te winnen aanwassen alsmede de zwanendrift tussen, de vrijheid van Haerlem en strekkende tot het veer van Spaarnwoude.

15-2-1450: Willem van Sctoten Gerrijtsz. zoals het leen hem bij sententie van de Rade van Holland op 19-8-1447 was toegewezen na proces met Jan Boudijnsz. poorter van Haarlem.

3-7-1473: De graaf van Winchester, heer van de Gruythuyse, prins van Steenhuysen als leenheer, bij overdracht van Willem van Schoten Gerrijtsz. (Inv.nr. 469 fol. 150 en 150v).